

VIRKAMIESLAUTAKUNNAN PÄÄTÖS

Päätös nro 20/2002
8.5.2002

Asia Korvausvaatimus

Korvausvaatimuksen perusteena olevat päätökset

Joensuun yliopiston nimittämispäätökset määräajoiksi 1.12.1994-31.12.1994, 1.1.- 31.7.1995, 1.8.1995 - 31.7.1998, 1.8.1998 - 31.7.2001.

Korvausvaatimus

A on vaatinut, että Joensuun yliopisto veloitetaan suorittamaan hänelle 24 kuukauden palkkaa vastaava korvaus.

Asian käsittely

Joensuun yliopisto on antanut asiassa vastineen ja A sen jälkeen vastaselityksensä.

Virkamieslautakunnan ratkaisu

Perustelut

Voimassa olevan valtion virkamieslain nojalla A on nimitetty määräaikaisiin virkasuhteisiin yhtäjaksoisesti kolmella eri määräyksillä ajalla 1.12.1994 - 31.7.1998 ja virkaan määräajaksi ajalla 1.8.1998 - 31.7.2001 saakka. A on vaatinut hänelle maksettavaksi 24 kuukauden palkkaa vastaavan korvauksen, koska yliopisto on virkamieslain vastaisesti nimittänyt hänet määräaikaiseen virkasuhteeseen. A:n virkasuhde on päättynyt.

Valtion virkamieslain 56 §:n 1 momentin mukaan virkamiehellä, joka on ilman 9 §:n 1 tai 2 momentissa säädettyä perustetta nimitetty määräajaksi tai ilman pätevää syytä toistuvasti peräkkäin nimitetty 9 §:n 1 tai 2 momentin nojalla määräajaksi, on oikeus virkasuhteen virastoon päättyessä sen vuoksi, ettei häntä enää nimitetä tämän viraston virkamieheksi, saada virastolta vähintään kuuden ja enintään 24 kuukauden palkkaa vastaava korvaus. Lain 9 §:n 1 momentin mukaan virkamieheksi voidaan nimittää määräajaksi tai muutoin ra-

joitetuksi ajaksi, jos työn luonne, sijaisuus, avoinna olevaan virkaan kuuluvien tehtävien hoidon väliaikainen järjestäminen tai harjoittelu edellyttää määräaikaista virkasuhdetta. Säännöksen 2 momentin mukaan virkaan voidaan nimittää määräajaksi tai muutoin rajoitetuksi ajaksi, jos viranluonteeseen tai viraston toimintaan liittyvä perusteltu syy sitä vaatii.

Selvitys tapahtumista

A on toiminut viittaamissaan määräaikaisissa virkasuhteissa ja määräaikaisessa virassa Joensuun yliopiston täydennyskoulutuskeskuksessa koulutuspäällikkönä. Koulutuspäällikkönä A on ollut Joensuun yliopiston täydennyskoulutuskeskuksessa vuodesta 1993 alkaen.

Joensuun yliopisto on selvityksessään todennut, että määräaikaisuus perustuu täydennyskoulutuskeskuksen toiminnan luonteeseen. Täydennyskoulutuskeskuksen on pystyttävä reagoimaan nopeasti yhteiskunnan muuttuviin koulutustarpeisiin. A:n hoitaman koulutuspäällikön viran toimenkuva on vaihdellut. Täydennyskoulutuskeskuksen organisaatiota uudistettiin viimeksi 4.12.1998. Organisaatiouudistuksessa jaettiin yksiköt uudelleen ja nimettiin seuraavasti: avoin yliopisto, ammatilliset täydennyskoulutuspalvelut, aluekehityspalvelut, ura-yrittäjyyspalvelut sekä kansainvälistymispalvelut. Organisaation uudistaminen on jälleen tullut ajankohtaiseksi. Olennaista suunnitellussa muutoksessa on, että jakaantuminen yksiköihin puretaan. Koulutuspäällikön virka on hyväksytty lakkautettavaksi sen vapauduttua 1.8.2001 virkaan määräajaksi nimityksen päätyttyä. Määräajaksi nimityksen perusteena ovat olleet Joensuun yliopiston hallituksen 7.5.1997 tekemät linjaukset. A on ollut tietoinen nimityksestään määräajaksi koulutuspäällikön virkaan ja hän on siihen suostunut.

Vastaselityksessään A korostaa, että työtehtävät ovat olleet luonteeltaan pysyviä. Maksullinen palvelutoiminta tai projektiluonteisuus eivät oikeuta tekemään määräaikaisia palvelusuhteita. Myöskään budjettisidonaisuutta ei ole hyväksytty määräaikaisuuden perusteeksi. Täydennyskoulutuskeskuksen toiminta on luonteeltaan jatkuvaa. Se, että koulutuksen sisältö vaihtelee tai koulutuspäällikön toimenkuva muuttuu ei ole lain tarkoittama peruste. Myöskään sillä seikalla mitä koulutuspäällikön viralle mahdollisesti tulevaisuudessa tapahtuu ei ole merkitystä määräaikaisten nimitysten lainmukaisuuden kannalta.

Oikeudellista arviointia

A:n tehtävät ovat jatkuneet yhtäjaksoisesti 1.8.1996 lähtien määräaikaisena 30.6.2001 saakka. Koulutuspäällikön työn luonne ei ole edellyttänyt A:n nimittämistä määräaikaisiin virkasuhteisiin. Kysymys ei ole myöskään ollut sijaisuudesta tai avoinna olevaan virkaan kuuluvien tehtävien hoidon väliaikaisesta järjestämisestä tai harjoittelusta. Sillä yliopiston vastineessaan esiin tuomalla seikalla, että toiminta perustuu osittain maksulliseen palvelutoimintaan sekä muuttuviin koulutustarpeisiin ei ole merkitystä määräaikaisten virkasuhteiden lainmukaisuuden kannalta.

Virkamieslautakunta toteaa, että A:n nimittämiset määräaikaisiin virkasuhteisiin tai määräajaksi virkaan eivät ole johtuneet työn luonteesta tai muusta valtion virkamieslaissa mainitusta syystä. Kysymyksessä ei siten ole valtion vir-

kamieslain 9 §:n 1 ja 2 momenteissa nimenomaisesti säädetty peruste nimitämiseen määräaikaiseen virkasuhteeseen tai virkaan.

Edellä mainitulla perusteella A:lla on oikeus palkkaa vastaavaan korvaukseen.

Valtion virkamieslakia koskevan hallituksen esityksen (HE 291/93 vp) perustelujen mukaisesti korvauksen suuruutta arvioitaessa on otettu huomioon muun muassa A:n ikä ja hänen palvelussuhteensa kesto sekä hänen mahdollisuutensa saada myöhemmin ammattiaan ja koulutustaan vastaavaa työtä.

Päätös

Joensuun yliopisto määrätään maksamaan A:lle kymmenen (10) kuukauden palkkaa vastaava korvaus. Vaatimus hylätään enemmälti.

Sovelletut lainkohdat

Valtion virkamieslain 9 §:n 1 ja 2 momentti ja 56 §.

Muutoksenhaku

Valitusosoitus korkeimpaan hallinto-oikeuteen liitteenä.

Virkamieslautakunnan päätös oli tulos äänestyksestä, jossa enemmistön muodostivat varapuheenjohtaja Kulla ja vähemmistön Äijälä, Staffans ja A.Nieminen sekä M. Nieminen, Salo ja Sipiläinen. Asian esittelijä Anneli Tullikallio.

Eri mieltä olleiden jäsenten M. Niemisen, Salon ja Sipiläisen lausuma:

A:n virkasuhteen pitkäaikaisuus ja tehtävien pysyvyys huomioon ottaen katsonne, että A:lle tulee maksaa neljäntoista kuukauden palkkaa vastaava korvaus.

Eri mieltä olleiden jäsenten Äijälän, Staffansin ja A. Niemisen lausuma:

A on nimitetty valtion virkamieslain 9 §:n 1 momentin nojalla kolmella nimittämiskirjalla määräaikaisiin virkasuhteisiin yhdenjaksoisesti ajaksi 1.12.1994 – 31.7.1998. Sen jälkeen hänet on nimitetty 22.6.1998 päivättyllä nimittämiskirjalla virkamieslain 9 §:n 2 momentin nojalla määräajaksi virkaan kolmen vuoden jaksoksi ajaksi 1.8.1998 – 31.7.2001. A toimi määräaikaisissa virkasuhteissa koulutuspäällikkönä ja jatkoi samassa tehtävässä koulutuspäällikön viran perustamisen jälkeen.

Virkamieslain 9 §:n 1 momentin nojalla määräaikaiseen virkasuhteeseen nimitäminen on perusteltua, kun kysymyksessä on määräaikainen tehtävä. Koulutuspäällikön tehtävä ei käytettävissä olevan selvityksen perusteella ole ollut määräaikainen vaan jatkuva.

Virkamieslain 9 §:n 1 momentin määräaikaiseen virkasuhteeseen nimittämisestä on erotettava pykälän 2 momentissa säädetty määräajaksi virkaan nimittäminen, joka tulee kysymykseen silloin, kun tehtävä on pysyvä. Koulutus­päällikön pysyvää tehtävää varten on virkamieslain tarkoituksen mukaisesti perustettu virka. Virka on perustettu toistaiseksi. Toistaiseksi perustettuun virkaan voidaan virkamieslain 9 §:n 2 momentin mukaan nimittää määräajaksi, jos viran luonteeseen tai viraston toimintaan liittyvä perusteltu syy sitä vaatii.

A:n tapauksessa on ratkaistava kysymys siitä, onko virastolla ollut viran luonteeseen tai viraston toimintaan liittyvä perusteltu syy nimittää virkaan määräajaksi. Viraston toimintaan liittyvänä syynä voidaan pitää esimerkiksi suunniteltua organisaatiomuutosta, jonka vuoksi tehtävää ei enää tarvita muutoksen jälkeen. Viran luonteeseen liittyvä syy voi olla esimerkiksi vaihtuvan asiantuntemuksen tarve toimintojen muuttumisesta ja kehittämistarpeista johtuen.

Vaikka yliopistolla on ollut organisaatioon liittyviä kehittämistarpeita, jotka osaltaan ovat luoneet perusteen nimittämiseksi virkaan määräajaksi, varsinaisen peruste liittyy viran luonteeseen. Yliopisto on asianmukaisesti tehnyt suunnitelman siitä, mitkä virat voivat olla määräajaksi täytettäviä ja millä perusteilla. Koulutus­päällikön virassa määräajaksi nimittämisen peruste on nopean reagointikyvyn turvaaminen yhteiskunnan muuttuviin koulutustarpeisiin, mikä merkitsee mahdollisuutta hankkia uutta asiantuntemusta koulutustarpeiden muuttuessa. Tämä on valtion virkamieslaissa tarkoitettu peruste määräajaksi virkaan nimittämiseksi, joten täydennyskoulutuskeskus on menetellyt lain mukaisesti nimittäessään A:n kolmen vuoden määräajaksi virkaan.

Koska A on valtion virkamieslain 9 §:n 2 momentin mukaisesti ja täydennys­koulutuksen linjauksia noudattaen nimitetty virkaan kolmen vuoden määräajaksi, täydennyskoulutuskeskus ei ole kiertänyt irtisanomissuojaa eikä A:lla tältä osin ole oikeutta korvaukseen.

Koska A on ennen virkaan nimittämistä nimitetty määräaikaiseen virkasuhteeseen ilman lain 9 §:n 1 momentissa säädettyä perustetta, ja koska hänen palvelussuhteensa on päätynyt sen vuoksi, ettei häntä ole enää nimitetty viraston virkamieheksi, A:lla on oikeus tältä osin korvaukseen.

Em. perustein hylkäämme korvausvaatimuksen siltä osin kuin on kysymys 9 §:n 2 momentin mukaisesta määräajaksi virkaan nimittämisestä ajaksi 1.8.1998 – 31.7.2001. Virkamieslain 9 §:n 1 momentin mukaisiin määräaikaisiin virkasuhteisiin nimittämisen osalta A:lla on oikeus kuuden kuukauden palkkaa vastaavaan korvaukseen.